

afzonderlijke deelen van hetzelfde gebouw kunnen zijn.

Ook de oudste stadsrekeningen van 1426 en 1429 leveren geen bezwaar op tegen deze opvatting. De geestrijke dranken: „malemezeye, romenye, wijn ende biere”, als vertering voor de vroede vaders bij avond- of andere zittingen, werden door den stadsknecht in het gasthuis ingeslagen, en „upt raedhuys” of „upte raetkamer” verteerd. Ook werden voor hetzelfde doeleinde deze ververschingen wel eens door de raadsleden ter verpoozing „int gasthuys gebracht ende aldaer verdroncken”¹⁾.

Deze toestand van gasthuis-stadhuis in één gebouw bleef bestaan tot het midden der 16e eeuw. Toen werd voor beide instellingen de ruimte te klein en moest één van beide en wel het gasthuis het veld ruimen. Dit werd naar elders verplaatst en sindsdien heeft het stadhuis al de beschikbare ruimte in gebruik genomen, terwijl nog alleen het slop aan de westzijde, de vroegere Gasthuissteeg, aan den ouden toestand herinnert.

Hoe het gebouw er toen uitzag, daarover licht ons eenigszins het verhaal in van het oproertooneel van 1558, dat zich om en in het stadhuis afspeelde. De voorgevel was aan den oostkant, waar de voornaamste toegangsdeur met de pui zich bevond; ook was daar nog de deur, die toegang gaf tot den toren. De toren zelf had een vierkanten vorm met vermoedelijk twee transen. Eveneens was aan deze voorzijde de waag, terwijl aan den achter- of westkant in de Gasthuissteeg een deur was, die leidde naar de kamer van Schieland en het ontvangerskantoor of de stadstresorie, zooals men toen zeide²⁾. Voor het stadhuis was een groote open ruimte, daar de straat aan de oostzijde, de tegenwoordige Stadhuissteeg, niet „geriddert” (van een rooilijn voorzien) en nog geheel onbebouwd was.

Doch in het laatst van de 16e eeuw, toen Rotterdam een tijdperk van grooten bloei beleefde en het weinig beteekenende landstadje in ongelooflijk korten tijd een havenplaats van den eersten rang was geworden, moest ook de regeeringszetel van dezen vooruitgang getuigen en kon het oude stadhuisje niet meer aan de behoeften voldoen.

1) Bronnen III 42, 105.

2) Bronnen II 225, 279.